

SUNNUDAGIN HAVA KLAKSVÍKINGAR MØGULEIKAN:

# Vit kunnu broyta samfelagið til tað betra

Nú sunnudagin stendur norðingum í boði at síggja danska sjónleikin "Samanhald spjaðir", har 37 ung frá Humlebæk Ungdomsskole spæla.

Lat meg siga tað beinanvegin, at hetta er eitt tilboð, sum øll, ið hava áhuga fyri samfelagsviðurskiptum og sum vilja vera við til at leggja grund undir til samfelag komandi ættarlið skulu liva í, eiga at taka av.

Tað er altíð áhugavert, hvussu onnur uttanífrá gera leikir og framføra teir. Hesaferð er so eisini talan um eitt heldur óvanligt upplivilsí, har áskoðarin meira er partur í leikinum.

Tú keypir atgongumerki og fær at vita, at hetta er eitt visum, innferðarloyvi til eitt fremmant land. Eins og tú var stæddur í eini floghavn - bíðar tú eftir boðunum um fráferðina. Ein góð løta gongur og boðini koma í hátalaranum: "Øll gera seg tilreiðar at fara, bert ein og ein í senn, og tað er ikki loyvt at roykja".

Áskoðarin, sum nú er ferðafólk, fer síðani inn um eitt tjald og stendur so knappliga har - í eisini tunnil í býlamyrkri. Har eru so reyðar ljóspætur uppi undir takinum, sum vísa leiðina til fremmanda landið.

Henda heilt óvantaða byrjanin til ein sjónleik ger teg ikki sørt kløkkan og bilsnan. Í tonkunum sveimar ivanin, um hvat nú man fara at henda.

Løtu seinni er tú stæddur í sjálvum tí fremmanda landinum, har leikurin skal fara fram. Fólkatanarar, eitt slag av lögreglur hjá valdsharrinum í hesum nýggja landinum, taka ímóti tær. Tað er framvegis kjaftsvart, og við smáum lyktum vísa fólkatanararnir tær uppá pláss. Har situr tú so og bíðar til at okkurt skal henda - og knappliga byrjar leikurin. Harður, ónleikur og skyggjandi ljós í alskyns litum fylla salin, og á pallinum eru 20 ungar kvinnur, sum framføra stórsliðan fimleik nærri álíkt einum show.

Eg spurdi ein av leiðarunum, Joachim, aftaná leikin, hvat teir ynsktu at fáa fram við hesi óvanliga byrjan. Hann segði, at vanliga eru fólk alt ov passis til ein sjónleik. Tey koma innar, seta seg niður og fara so avstað aftur. Endamálið við myrkrinum og tunnulinum er at fáa fólk at kennda seg eitt sindur ótrygg. Tá eru allir sansarnir opnir og viðkvæmir fyri tí, sum víðari fer fram.

Søgugongdin víðari er annars henda: Eitt lið av ungum, vøknum, smilandi og vælkløddum kvinnum ger fimleik undir leiðslu av eini kónari og avgjørdari kvinnuhond. Síðani kemur eitt lið av monnum, sum eisini gera fimleik. Teir lýða boðum frá einum harðmæltum og strongum manni.

Hesin leikparturin vísir okkum rollurnar hjá báðum kynunum í fremmanda landinum, sum kanska ikki er so fremmant kortini. Bæði kynini hava síni ávísu pláss í samfelagnum. Meðan kvinnan er tann smilandi, tann offrandi og hevur sítt fasta pláss á verksmiðjunum og í heiminum, so er maðurin harafturímóti tann sterki og harði, sum hevur sítt pláss í herinum. Bæði kynini eru sum dresserað/tamð til at hóska júst til hesar rollur.

Annars er víðari søgugongdin í leikinum rættliga einföld. Við nøkrum fáum, kanska av og á ov langrøknnum hendingum, har tað verður prátá, spælt, sungið og dansað, verður fremmanda landið lýst. Sjálv kjarnan í hesi lýsing er persónurin Per

Vit síggja ongantíð Per, men lagna hansara verður avgerandi fyri framtíðina hjá fólkunum, vit fylgja í leikinum. Vinmaður Per kemur heim í orlov og sigur, at Per er skotin av sínum egnu, júst sum hann skuldi heim í orlov frá hertænastu. Hertænasta sigur, at Per kritiseraði matin á stóðini, og tí varð hann fluttur til eina aðra stóð. Vinmaður Per kennir sannleikan. Hann sigur teimum ungu heima frá, at Per varð skotin undir eini renniroynd. Per hevði nevnliga havt at herleiðarunum og víst sína andstygð móti hervaldinum. Tey ungu, sum lurta, hava ilt við at trúgva øðrum enn, at Per helst er fluttur til eina aðra stóð, og tað er einki óvanligt, at onkur ikki kemur heimaftur fyrr enn fleiri ár eru liðin.

Tað er tó okkurt gingið upp fyri vinmanni Per, sum hann ikki kann tiga við longur. Hvat er tað fyri eitt samfelag, sum kalt og kyniskt sleppur sær av við síni egnu, tí tey hava eina sjálvstøðuga hugsan! Vit kunnu ikki lata okkum hetta lynda sigur hann. Vit mugu fortelja fólki, hvat hetta er fyri eitt samfelag vit liva í. Vit mugu fáa fólk at vakna.

Einasti mátin hetta kann gerast uppá er at fáa sjónvarpið - hesa heilagu kunna í landinum - at koma fram við upplýsingunum. Eftir nógv kjak og nógv ósemju koma tey ungu ásamt um at mála á húsaveggirnar: Hví slapp Per ikki heim í orlov! Tá fer sjónvarpið beinanvegin at siga frá hesum, og tá fáa fólk kanska eyguni upp fyri tí, sum fyriferst í landinum. Royndin miseydnast av ávís- um orsökum. Tey ungu standa so aftur og kjakast um, hvat nú er at gera. Onkur vil ikki vera við, onkur skal síggja sending í sjónvarpinum og onkur skal íðka fimleik. Tað er sum um tankar og hugflog hjá hesum ungu er fest í ávísar leinkjur. Tey eru jú von at lýða boðum úr erva og gera stítt til, at alt er gott og friðarligt. Tey eru líka við at vera hildin uppá við at hugsa sjálvstøðugt og kunna taka eina nýggja stóðu til eitthvørt.

Tey semjast so kortini at fremja eina nýggja ætlan, nevnliga at taka nakrar gíðslar undir eini altjóða ítróttarstevnu. Átsóknin gongur væl at byrja við. Tey vera umrødd í sjónvarpinum, sum nú sendir til øll lond, men tey verða umrødd sum anarkistar, sum vilja forkoma tí skipaða og friðarliga samfelag, sum øll eru so glað fyri. Tey mótmæla og siga, at tey eru ikki anarkistar, men bert nakrir vanligir borgarar, sum ikki kunnu góðtaka, at hann, sum sigur sína hugsan, verður burturbeindur. Tey halda tað heldur ikki vera rætt, at fólk skulu arbeiða so leingi og so nógv á verksmiðjunum, at tey ikki orka ella hava tíð at tosa saman og hugsa, tá tey eru liðug við arbeiði. Endin verður, at tey ungu vera øll tikið og flutt burtur.

Aftaná leikin spyrst tú so teg sjálfvan, um hetta var nakað. Var hetta ein alt ov einföld søgugongd og var yvirhøvur nakað "kjót" uppiá! Hetta eru jú viðurskipti, sum dagliga verða tikið uppá tungu. Sjálvur haldi eg tað er gott, at hesi viðurskipti verða viðgjørd í einum sjónleiki, har tað kann gerast livandi og festa seg betur í hugaheimin hjá tí einstaka.

Leikurin ber heitið "Sammenhold giver splid". Hetta orðkymlaði meg eitt sindur í byrjanini, tí er tað ikki beint tvørturímóti. Tað er so júst hetta, sum leikararnir, ið sjálvir hava gjørt

Framhald á síðu 9